

**PROGRAMACIÓ DE L'ASSIGNATURA DE
GEOGRAFIA D'ESPANYA
2n Batxillerat
Dept. de GEOGRAFIA I HISTÒRIA**

Curs 2013- 1
Professora: Margalida Moll Serra

ÍNDEX

- 1. Objectius de la matèria.**
- 2. Continguts seqüenciats per avaluacions.**
- 3. Criteris d'avaluació associats als continguts.**
- 4. Procediments i sistemes d'avaluació.**
- 5. Criteris de qualificació, promoció i recuperació de la matèria**
- 6. Mínims exigibles per promocionar la matèria**
- 7. Metodologia.**
- 8. Activitats complementàries i extraescolars.**
- 9. Materials i recursos didàctics.**
- 10. Informació per a l'alumnat i les famílies.**

1. Objectius de la matèria

✓ Valorar la funció del medi natural, dels recursos naturals i de les activitats productives en la configuració de l'espai geogràfic espanyol. Reconèixer que els medis naturals estan afectats per l'activitat de les societats humanes i per l'explotació dels recursos.

✓ Identificar els elements bàsics de la organització territorial aplicant els mètodes i els procediments propis de l'anàlisi geogràfica en el plantejament i la resolució de problemes d'àmbit espacial.

✓ Interpretar adequadament la informació sobre l'espai geogràfic, entès com una realitat diversa i complexa en la qual intervenen múltiples factors, aplicant les tècniques de representació cartogràfica.

✓ Conèixer i explicar la diversitat i la pluralitat de l'espai geogràfic espanyol i comprendre que és el resultat de la interacció de diversos processos econòmics, socials, culturals i d'organització espacial que, en l'esdevenir històric, han actuat sobre el territori i el medi natural.

✓ Explicar la posició de les Illes Balears i de l'Estat espanyol en el context mediterrani, europeu i mundial. Conèixer les característiques territorials de la Unió Europea i analitzar les relacions entre els principals problemes d'abast geogràfic en un món cada vegada més interrelacionat.

✓ Conèixer i valorar les característiques del territori de les Illes Balears i ser conscient de l'impacte mediambiental que planteja l'ocupació territorial, l'explotació dels recursos i l'ordenació de les activitats econòmiques.

✓ Conèixer i usar habilitats i tècniques geogràfiques.

✓ Comprendre que Espanya no és un sistema geoeconòmic uniforme i en bloc, sinó que conté diversos paisatges agraris, industrials, urbans i de serveis.

2. Continguts seqüenciats per avaluacions

PRIMERA AVALUACIÓ

Bloc 1. L'espai geogràfic

Bloc 2. L'espai físic i natural

Bloc 3. L'espai demogràfic

SEGONA AVALUACIÓ

Bloc 4. L'espai econòmic

Bloc 5. L'espai urbà

TERCERA AVALUACIÓ

Bloc 6. L'espai politicoadministratiu

Bloc 7. L'espai europeu

Procediments

- Lectura, interpretació i elaboració de plànols i mapes d'Espanya de diverses característiques i escales.
- Localització sobre el mapa d'Espanya d'accidents geogràfics, delimitacions administratives i àrees relacionades amb els fenòmens geogràfics proposats a partir de fonts geogràfiques diverses.
- Anàlisi dels factors geogràfics que configuren els paisatges naturals, rurals, industrials o urbans.
  - Anàlisi, interpretació i síntesi d'informació demogràfica d'Espanya.
- Anàlisi comparativa de les desigualtats entre les comunitats autònomes en el repartiment dels recursos i en la distribució i evolució dels sectors secundari i terciari.
- Identificació de causes i conseqüències en els processos geogràfics, així com anàlisi de la interrelació de factors i escales en aquests processos.

- Comentari de textos seguint una estructura formal i aplicant una contextualització teòrica adient i rigorosa.
- Definició precisa de termes geogràfics el corresponents exemples segons els criteris establerts a selectivitat.

Actituds

- Interès per descobrir la configuració espacial del territori espanyol i per conèixer els factors que intervenen en la degradació del medi ambient.
- Disposició favorable a la recerca d'alternatives per a una explotació menys agressiva dels recursos naturals.
- Valoració positiva de la diversitat geogràfica tant des del punt de vista físic com humà.
- Valoració, respecte del patrimoni historicoartístic d'Espanya.

3. Criteris d'avaluació

1. Definir els conceptes geogràfics bàsics per comunicar adequadament la informació assolida a cada unitat didàctica.
2. Utilitzar amb propietat els conceptes geogràfics bàsics de cada unitat didàctica en exposicions i tasques tant orals com escrites.
3. Interpretar correctament cartografia, gràfics i taules estadístiques, així com altres fonts d'informació geogràfica.
4. Localitzar correctament els fenòmens geogràfics que s'assenyalin a cada unitat didàctica sobre un mapa d'Espanya. Elaboració de mapes
5. Extreure informació i comentar textos de contingut geogràfic, aplicant els coneixements teòrics de cada unitat didàctica.
6. Descriure la complexitat dels diversos paisatges físics i humans d'Espanya a partir de la interacció de diverses variables geogràfiques.
7. Explicar el procés de construcció de la Unió Europea i valorar quin és el paper que Espanya hi ocupa.
8. Identificar les problemàtiques que comporten el difícil equilibri entre el medi natural, els recursos i les activitats productives.

9. Assenyalar les característiques de l'espai geogràfic de les Illes Balears, fent especial incidència en les seves problemàtiques ambientals.
10. Identificar les diferències que han portat a la desigual distribució de la població espanyola, i al seu ritme de creixement i la seva estructura actual.
11. Analitzar l'organització política i administrativa, des del punt de vista de les seves jerarquies i interrelacions.
12. Identificar els processos d'urbanització i sistemes de xarxa urbana, i també els tipus i funcionalitat de la ciutat.

4. Procediments i instruments d'avaluació

L'avaluació es farà tenint en compte l'assimilació i comprensió dels continguts treballats a cada tema, així com la progressió i el grau de maduresa en el seu procés d'aprenentatge. El principal instrument d'avaluació serà la prova objectiva escrita. Es realitzaran dues o més proves escrites per avaluació. Aquestes proves inclouran els continguts corresponents a les unitats o blocs temàtics que la professora indiqui.

Les proves inclouran exercicis de diferent tipus: localització i identificació mitjançant l'ús de mapes; explicació i definició de conceptes; lectura, interpretació i anàlisi de mapes, gràfics, textos, taules, etc. Realització de diferents models d'exàmens de selectivitat.

5. Criteris de qualificació i recuperació de la matèria

1. La nota de cada avaluació s'obtindrà de la mitjana aritmètica resultant de les qualificacions de les proves escrites (70%) i dels treballs realitzats durant l'avaluació (30%). L'estructura de cada prova serà la següent:
  - a. Exercici de localització en un mapa d'Espanya: caldrà localitzar els topònims relacionats amb el tema plantejat, fer una llegenda i un breu comentari sobre el mapa que amplii la informació cartografiada. Puntuació: 3.
  - b. Exercici de vocabulari: es proposaran vuit termes i caldrà definir-ne 5. Es valorarà el contingut, l'expressió i l'exemplificació. Puntuació: 3 (0.6 per concepte).

c. Es proposaran 2 comentaris de gràfics, textos, estadístiques, mapes, etc., amb preguntes a cada un. Puntuació: 2 punts cada comentari.

d. Durant l'avaluació es realitzaran diverses activitats de mapes i comentaris.

2. L'avaluació es considerarà aprovada amb una mitjana igual o superior a 5.

3. El criteri general de superació de l'assignatura és tenir aprovades totes les avaluacions. La nota final s'obtindrà de la mitjana aritmètica resultant de les qualificacions obtingudes a cada avaluació.

4. A final de curs, els alumnes que tinguin alguna avaluació per recuperar s'hauran de presentar a una prova final en la que s'examinaran de cada una de les avaluacions suspeses (pot ser només d'una part de l'avaluació).

5. L'assistència als exàmens programats és obligatòria. Tan sols es faran excepcions en cas de malaltia que s'entendrà justificada amb la presentació d'un justificant dels pares.

6. Si l'alumne és sorprès copiant durant un examen, aquest se li retirà i serà qualificat amb un 0.

7. A la convocatòria de setembre s'haurà de recuperar tota l'assignatura.

6. Mínims exigibles per aprovar a matèria

1. Actitud participativa a classe, atenció a les informacions i explicacions, i estudi i treball continuat.

2. Assistència continuada a classe

3. La coherència i la precisió en l'expressió oral i escrita, i la correcta estructuració del tema quan es realitzi una prova escrita, mostrant un grau suficient de comprensió i assimilació de les qüestions proposades.

4. Domini de la terminologia bàsica específica.

5. Correcta identificació i localització en diferents mapes dels espais polític-administratius i econòmics.

6. Correspondència de les respostes amb els enunciats i allò que es demana a les preguntes de les proves escrites.

7. Metodologia

Es tracta d'una matèria dinàmica en què es pretén trobar explicació a les localitzacions i

distribucions dels fenòmens físics i humans. Per tant, caldrà examinar els moviments naturals, humans i estructurals per conèixer els processos i les causes de les decisions individuals i col·lectives. La metodologia que es proposa és predominantment activa i participativa a fi que propiciï la investigació personal de l'alumnat i conjugui una ensenyança problemàtica amb una altra temàtica. Elaboració i confecció de mapes, així com la interpretació de textos, gràfics, mapes, ...

Per això, una de les estratègies del mètode actiu és la investigació, tot i que introduint-hi els mètodes que els permetran esbrinar la realitat i adquirir prou autonomia per enfrontar-se a les dades que els subministra el propi entorn. Es tracta d'utilitzar un mètode de treball que plantegi problemes i elabori explicacions.

8. Activitats complementàries i extraescolars

-Dins el primer trimestre de 2013 es farà la visita al Laboratori geogràfic de la Universitat de les Illes Balears. L'Activitat es desenvoluparà de 8 a 14 hores.

-Dins el segon trimestre del curs i dins l'horari del curs es realitzarà una xerrada-conferència a càrrec del catedràtic de geografia de la UIB Sr. Pere Salvà.

9. Recursos i materials didàctics

El recurs bàsic és el llibre de text: **MUÑOZ DELGADO**, Maria Concepción. **GEOGRAFIA**. Batxillerat 2. Illes Balears. Madrid, **Ed. Anaya**, 2009.

També són recursos habituals altres materials del Departament, com puguin ser atles, mapes murals, anuals, estadístiques, reculls de premsa, material audiovisual, etc. Internet posa a l'abast de l'assignatura una gran quantitat d'informació de la que cal seleccionar aquelles webs d'organismes i institucions que tenen una relació directa amb els continguts treballats durant el curs, com ara l'INE, els Serveis Meteorològics, el Parlament Europeu, etc.

Aquesta informació adreçada a l'alumnat del centre i a les seves famílies consisteix en un resum dels principals aspectes d'interès per comprendre el desenvolupament dels estudis que realitzaran el present curs. L'alumnat i les seves famílies poden accedir a aquest document públic en qualsevol moment que es sol·liciti, així com a la pàgina web del nostre departament: <http://socials.iesjuniperserra.net>

♦ Continguts seqüenciats per avaluacions

PRIMERA AVALUACIÓ	SEGONA AVALUACIÓ	TERCERA AVALUACIÓ
Bloc 1. L'espai geogràfic	Bloc 4. L'espai econòmic	Bloc 6. L'espai politicoadministratiu
Bloc 2. L'espai físic i natural	Bloc 5. L'espai urbà	Bloc 7. L'espai europeu
Bloc 3. L'espai demogràfic		

♦ Procediments i sistemes d'avaluació

1. L'avaluació es farà tenint en compte l'assimilació i comprensió dels temes així com la progressió i el grau de maduresa en el seu procés d'aprenentatge, mitjançant la realització de dues o més proves escrites per avaluació. Aquestes proves inclouran els continguts corresponents a les unitats o blocs temàtics que la professora indiqui.
2. Les proves inclouran exercicis de diferent tipus: localització i identificació mitjançant l'ús de mapes; explicació i definició de conceptes; lectura, interpretació i anàlisi de mapes, gràfics, textos, taules, etc.

♦ Criteris de qualificació, promoció i recuperació de la matèria

1. La nota de cada avaluació s'obté de la mitjana aritmètica resultant de les qualificacions de les proves escrites (70%) i dels treballs realitzats durant l'avaluació (30%). L'estructura de cada prova serà la següent:
  - a. Exercici de localització en un mapa d'Espanya: caldrà localitzar els topònims relacionats amb el tema plantejat, fer una llegenda i un breu comentari sobre el mapa que amplii la informació cartografiada. Puntuació: 3.
  - b. Exercici de vocabulari: es proposaran vuit termes i caldrà definir-ne 5. Es valorarà el contingut, l'expressió i l'exemplificació. Puntuació: 3 (0.6 per concepte).
  - c. Es proposaran 2 comentaris de gràfics, textos, estadístiques, mapes, etc., amb preguntes a cada un. Puntuació: 2 punts cada comentari.
  - d. Durant l'avaluació es realitzaran diverses activitats de mapes i comentaris.
2. La avaluació es considerarà aprovada amb una mitjana igual o superior a 5.
3. El criteri general de superació de l'assignatura és tenir aprovades totes les avaluacions. La nota final s'obté de la mitjana aritmètica resultant de les qualificacions obtingudes a cada avaluació.

4. A final de curs, els alumnes que tinguin alguna avaluació per recuperar s'hauran de presentar a una prova final en la que s'examinaran de cada una de les avaluacions suspeses.
5. L'assistència als exàmens programats és obligatòria. Tan sols es faran excepcions en cas de malaltia que s'entendrà justificada amb la presentació d'un justificant dels pares.
5. Si l'alumne és sorprès copiant durant un examen, aquest se li retirà i serà qualificat amb un 0.
6. A la convocatòria de setembre s'haurà de recuperar tota l'assignatura

Margalida Moll Serra

Palma de Mallorca, 19 d'octubre de 2013